

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภูมิปัญญาชาวบ้านเกิดจากบริการเริ่มเสริมแต่งของประชาชนชาวบ้าน แล้วแพร่กระจายสู่วิถีชีวิตของชาวบ้านทั่วไป มีการปรับเปลี่ยนเสริมแต่งจนกระหึ่งลงตัวกลายเป็นภูมิปัญญาของชนชาติ ท้องถิ่นหรือสังคมนั้น ๆ

ตั้งแต่อดีตสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน ประชาชนชาวบ้านภาคใต้หลายคนได้สร้างบทหนังตะลุงหรือวรรณกรรมหนังตะลุงขึ้น เพื่อใช้ประกอบการแสดงหนังตะลุง อันเป็นศิลปะการแสดงที่โดดเด่นของภาคใต้ไว้เป็นจำนวนมาก บทหนังตะลุงดังกล่าวเน้นบันเทิงที่เด่นยิ่งอย่างหนึ่งของภาคใต้ เพราะนอกจากจะเป็นวรรณกรรมที่ไฟแรงดงาม ให้ทั้งความรู้ความบันเทิง ความจรรโลงใจแล้ว ยังบันทึกภูมิปัญญาของผู้แต่งหรือสังคมไว้ได้อย่างดีหลายด้าน ซึ่งผู้ที่สนใจควรจะได้รับรวมศึกษาวิจัยภูมิปัญญาชาวบ้านเหล่านี้อย่างจริงจังเป็นระบบ เพื่อจะได้รู้จักเข้าใจ สามารถจะอนุรักษ์สืบสานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาชีวิตและสังคมสืบไป

การศึกษาวิจัยภูมิปัญญาของชาวบ้านภาคใต้ที่ปรากฏในบทหนังตะลุงที่ผ่านมา ผู้ศึกษาวิจัยมักจะศึกษาวิจัยเฉพาะภูมิปัญญาของชาวบ้านที่ได้รับการยกย่องจากผู้รู้นักวิชาการ สังคม หรือน่าวรียนงานต่าง ๆ และได้สร้างผลงานที่ดีและมีปริมาณมากพอที่จะศึกษาวิจัยได้ การศึกษาวิจัยในลักษณะที่กล่าวนี้ แม้จะมีความหมายอย่างหลากหลาย เช่น หมายความที่จะเป็นปริญนานิพนธ์ เหมายความที่จะขอทุนสนับสนุนการวิจัย และสามารถรวบรวมภูมิปัญญาที่ดีและมากพอไว้เป็นระบบ สามารถจะเป็นตัวแทนของภูมิปัญญาด้านนั้น ๆ ได้ แต่ก็มีส่วนทำให้ภูมิปัญญาของชาวบ้านอีกมากมายที่ยังไม่ได้รับการยกย่อง และหรือมีปริมาณไม่มากพอ ถูกละเลย ไม่มีการเก็บรักษาไว้ ในที่สุดก็สูญหายไป ทั้ง ๆ ที่ภูมิปัญญาเหล่านี้อาจจะเป็นภูมิปัญญาที่ดี มีคุณค่า สามารถรับใช้ชีวิตและสังคมได้กว้างขวาง และเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านอย่างแท้จริง ซึ่งควรจะมีการรวบรวมศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน

หนังสกุล เสียงแก้ว นายหนังตะลุงชาวบ้าน บ้านราม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งต่อมาได้มามีชีวิตอยู่ในจังหวัดสงขลา เป็นนายหนังตะลุงที่มีประวัติทางการ

แสดงหนังตะลุงที่น่าสนใจและน่าจะมีการศึกษาวิจัยภูมิปัญญาของนายหนังตะลุงคนนี้ โดยเฉพาะที่ปรากฏในบทหนังตะลุง อันเป็นแหล่งรวมภูมิปัญญาของผู้แต่งไว้เกือบทุกด้าน กล่าวคือ หนังสกุล เสียงแก้ว มีสายเลือดศิลปิน บิดาคือนายปลด รามรังสฤษฎ์ พิชัย 2 คน คือ นายพร้อม รามรังสฤษฎ์ และนายเตวต รามรังสฤษฎ์ และน้องชาย 1 คน คือ นายสุนทร รามรังสฤษฎ์ ต่างเป็นนายหนังตะลุงที่มีเชื้อเสียงกันทุกคน หนังสกุล เสียงแก้ว เป็นลูกศิษย์ของนายหนังตะลุงที่มีเชื้อเสียงของจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสงขลา คือ หนังเตวต รามรังสฤษฎ์ (นครศรีธรรมราช) หนังศรีชุม ใจจนเมฆากุล (นครศรีธรรมราช) หนังหนุคง ไม่ทราบนามสกุล (สงขลา) หนังกัน ทองหล่อ (สงขลา) ซึ่งเป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ซึ่งอนุมานได้ว่าหนังสกุล เสียงแก้ว คงได้รับการถ่ายทอดศิลปะการแสดงหนังตะลุง บทหนังตะลุง จากอาจารย์หนังหั้งจากหนังนครศรีธรรมราชและหนังสงขลาผสมผสมกัน ซึ่งน่าสนใจ หนังสกุล เสียงแก้ว แสดงหนังตะลุงมาไม่น้อยกว่า 40 ปี ไม่น้อยกว่า 1000 ครั้ง ทั้งในประเทศไทย (ไม่น้อยกว่า 700 ครั้ง) และประเทศมาเลเซีย (ไม่น้อยกว่า 300 ครั้ง) เคยได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ในการประกันหนังตะลุงจังหวัดสงขลา ในปีพุทธศักราช 2531 เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมหนังตะลุงจังหวัดสงขลา เป็นผู้สอนหนังตะลุงแก่ลูกศิษย์ ไม่น้อยกว่า 10 คน นอกจากนี้หนังสกุล เสียงแก้ว ยังได้เขียนบทหนังตะลุง ซึ่งเป็นแหล่งรวมภูมิปัญญาของผู้แต่งซึ่งได้รับอิทธิพลจากสังคมไว้เป็นอย่างดีเกือบทุกด้านไว้ไม่น้อยกว่า 30 เรื่อง ซึ่งมากพอและน่าจะมีคุณค่าทางคติชนวิทยา ภูมิปัญญาพื้นบ้านหลาย ๆ ด้าน

จากการศึกษาบทหนังตะลุง ของหนังสกุล เสียงแก้ว บางเรื่องบางประเด็น พบว่า บทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว เป็นบทหนังตะลุงที่ดี เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ดีและเป็นที่รวมของภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ ที่ดีหลาย ๆ ด้าน ซึ่งควรจะมีการวิจัยอย่างจริงจัง ดังนี้

1. ด้านการใช้คำสำนวนท้องถิ่นภาคใต้ มีการใช้คำสำนวนท้องถิ่นภาคใต้ที่ดีน่าสนใจ เช่น

“มาตรฐานนั่งให้ดีอย่าให้หัวหาย
อย่ากีก็อกหล็อกแหล็กกับเด็กบ่าว่า
หนังพักเที่ยงน้องอย่างเลี่ยงไปที่มิดมิด
ถูกทำลายแล้วไรฝ่ายจะเป็นไรคง
จะราคีมีราคินสิ้นเชือเสียง
ถ้าไปไหนน้องอย่าไปเพียงคนเดียว

ฟังพี่ชายจะป่าวรังไว้กับน้องสาวสาว
ที่เดินเข้ามาปูสาดอาจจะร่วมวง
บ่าวตามติดจะเข้าใจว่าไก่หลง
ถ้าเหอนลงไปง่ายง่าย จะแทรกเป็นไรเจ้าเดียว
ถ้าพลาดเพลียงไปจนหมดพ่อแม่อดกินเหนี่ยว
ถ้าไปเที่ยวแล้วพี่จะสั่งนั่งของจะระวังตัว”
(เพื่อนเราເພົ່ອ)

2. ด้านการตั้งข้อสังเกตซึ่งมีการตั้งข้อสังเกตซึ่งที่น่าอุகคิดน่าสนใจ เช่น
 “สันดานดีก็มันซ่างลึกกว่าสันดอน”
 สองหญิงช้ามิกลัวกรรมนำกันไป
 จะลองถอนสักกิ่วทีก็มิหาย
 พอนหันบ่ายไปพบคนที่หนทาง”
 (เพื่อนเราເພາເຮືອນ)

“อันวัว Crowley เมื่อล้มตายได้เขานั้ง
 แต่นราชติเรื่องช้าดีนี้จำเป็น
 ค่าของคนคือผลงานการปฏิบัติ
 ถ้าผู้ใดคราทำดีมีคนลืม
 ที่ฝ่าฝืนเอาไว้มนูษย์ได้มองเห็น
 เป็นประเดิ้นที่ทั้งไว้ให้โลกลืม
 ปังชีชัดติดกายไม่ใช่นรีอ
 ถ้าเสียชีว เพราะทำชั่วหมายว่าตัวเราเจว”
 (แซຍรัก)

3. ด้านการสร้างบทสอน มีการสร้างบทสอนคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีมีความไฟแรง
 งดงาม เช่น

“จะหักห้ามความใคร่ไว้ในอก
 เราอดอกดินสถาลฟ้าว่าไม่ควร
 เนื่องจากระต่ายหมายเพญเห็นจะแย่
 เราogn้อยด้อยค่าน่าอยครั้น
 แก้ม่ตกรื่องนางร่างสมส่วน
 ทาสชิดชวนนายจ้างดูห่างกัน
 เฝ้ามองแลเมียงมองจ้องจนฟื้น
 จะบินผันให้ถึงดาวเครี้ยแหน่อน”
 (คู่ร้ายคู่รัก)

4. ด้านการสร้างบทตลก มีการสร้างบทตลกที่แยกยลหลายลักษณะ เช่น การลวงให้คนตีความประสบการณ์ผิด การใช้คำพวน การใช้คำ 2 แง่ 2 มุม เช่น

เหง : ถูกเที่ยวสร้างหมายดี ๆ ไว้ดูยนีหนูนู้ย แต่นวยของถูกส่วนมากถูกแยก
 หนูนู้ย : ใช่ที่ไปหัดหมายให้ถูกแยกล่ะ
 เหง : ถูกขอบขัณดามันนิเด็กแยก ขันตางอน ๆ แลคอมดี ออาทิตย์ที่แล้วถูกไปเที่ยวปัตตานี ได้
 พบหมายผีมือดีของถูกยังมีอยู่ 2 คนเหลย พอเห็นถูกเข้าวิ่งเข้ามากอดเลย อ้อ น้ำเหง
 ตอนนี้ตัวอยู่ที่ไหนว่า พาเราไปอยู่เล่าตะ เรายจะบวชให้ตัวร้ายว่า
 หนูนู้ย : หี ถูกแยกบวชแล้วมึงติรายพรือเหลา แยกบวชกະแยกนั่งถุยน้ำลายและ

- เหง : อี๊ะ ไม่ใช่บัวพันนั้น ไอันน์เข้าเรียกว่าแซกถือบัว ไอันมันแหลงเรื่องบัวชามวยนิคือให้มวยต่อยกันนิ พอตัวไหนเป็นต่อราชาสูงมากแล้ว เราส่งสัญญาณให้มันนอนเสียนิ เดียวจะได้เงินลุย
- หนูนุ้ย : ออเอ้อจริง มวย 2 คนที่มีงว่าวนี้ซื้อให้เท่ ให้ภูริจักไว้มั่งดี เปือไปพบมันต่อยที่ไหน ภูได้แอบเล่นมั่ง
- เหง : มวยคุณนี้นั้น ตัวดำคนหนึ่ง ตัวขาวคนหนึ่ง ไอ์ตัวดำนี้ซื้อ ตะลุเลาะห์ ไอ์ตัวขาวนั้นซื้อ อะหลุหลี
- หนูนุ้ย : ซื้อเหมือนแซกจริง
- เหง : ว่าแซกเพ และหะนุ้ย
- หนูนุ้ย : แล้วมีมือละเหง ใครเห็นอ่อนหวาน
- เหง : อี พอ ๆ กันและ แต่ต่อยคนละทางกัน
- หนูนุ้ย : คนละทางพรือละ
- เหง : คือ ไอ์ตะลุเลาะห์ นั้นเป็นมวยรุก แต่ไอ์อะหลุหลี นั้นเป็นมวยรับ
- หนูนุ้ย : ในน รับพรือรุกพรือ
- เหง : คือ ไอ์ตะลุเลาะห์นั้น ถ้าพี่เดี้ยงโก้ว่า ดับเกียง แล้ว ทิมไม่แล้วครแล้วและ สักเดียวจะต่อยคู่ ตามีดไปแหลง
- หนูนุ้ย : อ้อ คำว่าดับเกียง ๆ นี้ หมายความว่า ให้ต่อยตา
- เหง : โถกแหลง
- หนูนุ้ย : แล้วไอ์อะหลุหลี ตีทางใน
- เหง : ไอ์อะหลุหลี นั้นมวยประเภทตั้งรับ คือถ้าเพื่อนขัดมากจะขัดรับ ถีบมากจะถีบรับ ทิมมากจะเด้งรับ
- หนูนุ้ย : ไอ์ให้ เด้งรับพรือเหลา
- เหง : เอ้า เด้งหลีกหมัดแหลง เพื่อนทิมมาถ้ายืนไม่อุ่งเพื่อนทิมตอบแหลง เพราะฉะนั้นต้องเด้งหลบ
- หนูนุ้ย : เออุริฟังแหลง ไป ๆ เดินทางได้แล้ว
(อินทรีแดง)

แม้มนังสกุล เสียงแก้ว จะได้เขียนบทหนังตะลุงที่ดี เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ดี อันเป็นที่รวมภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ ของผู้รุจนา ไว้หลายด้านไว้ไม่น้อยกว่า 30 เรื่อง ซึ่งน่าจะศึกษาวิจัยอย่างยิ่งก็ตาม แต่จากการศึกษาพบว่า ยังไม่มีนักวิชาการคนใดได้ศึกษาวิจัย

บทหนังตะลุงเหล่านี้อย่างเป็นระบบ ภูมิปัญญาเหล่านี้จึงยังไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควรจะเป็น ถูกละเลยและอาจสูญหายไปในที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรจะเป็น

ผู้วิจัยเป็นผู้สนใจและเป็นผู้สอนวิชาคติชนวิทยา ภูมิปัญญาชาวบ้านภาคใต้ tronang ว่าบทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีคุณค่า ไม่ควรจะปล่อยให้สูญหายไป จึงต้องการจะรวบรวมศึกษาวิจัยบทหนังตะลุงดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ทั้งทางวิชาการและการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้านสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภูมิปัญญาที่ปรากฏในบทหนังตะลุง ของหนังสกุล เสียงแก้ว

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาศึกษา ได้แก่ บทหนังตะลุงฉบับลายมือเขียนของหนังสกุล เสียงแก้ว เท่าที่ผู้วิจัยสามารถจัดรวมได้ ในปีพุทธศักราช 2548 จำนวน 25 เรื่อง เรียงตามลำดับตัวอักษร ดังนี้

- 1) กรรมบาน
- 2) กรรมสนอง
- 3) กลการเมือง หรือกุญแจการเมือง หรือเพชรมาตที่ 7 หรือเพื่อนเราເພາເວືອນ
- 4) กำแพงศักดินา
- 5) ขุนศึกເກະແກ້ວ
- 6) คนเหนือดวง
- 7) ความจริงอยู่ที่ไหนหรือใจจำเป็น
- 8) คู่แล้วไม่เคล้ากันอีก
- 9) คำสาปจากสาวรค์หรือแรงอธิษฐาน
- 10) เจ้าฝ้าปฏิวัติหรือหัวใจกับไก่ปืน
- 11) เจ้าฝ้าพเนจรหรือมรสุมชีวิต
- 12) เจ็ดมหัศจรร্য
- 13) เชลยรัก

- 14) น้ำใจงาม
- 15) เพลงทرانงหรือเพลงพิศวास
- 16) แผลรักสายพิน หรือรักต้องห้าม หรือรักในสายฝน
- 17) เพชรมหาตพญาโยม หรือนาทีชีวิต
- 18) มนุษย์ ๓ มิติ หรืออิ曼าจลีกลับ
- 19) มือเป็นยอดรัก หรืออดีตที่ลืมไม่ลง
- 20) เมืองแก้ว
- 21) แรงโลภันต์สวรรค์ทรงโปรด
- 22) ลูกสะไภ้ตัวอย่าง
- 23) อ้อมอกแม่
- 24) อินทร์แดง
- 25) อิemanajศีลห้า

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จะศึกษาวิเคราะห์ภูมิปัญญาที่ปรากฏในบทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว

ดังนี้

- 1) ภูมิปัญญาด้านการใช้รูปแบบคำประพันธ์
- 2) ภูมิปัญญาด้านการใช้คำ
- 3) ภูมิปัญญาด้านการใช้ภาพพจน์
- 4) ภูมิปัญญาด้านการบรรยาย
- 5) ภูมิปัญญาด้านการตั้งข้อสังเกตเสนอหัศนะ
- 6) ภูมิปัญญาด้านการบันทึกลักษณะสภาพความเป็นอยู่ของผู้คนและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ
- 7) ภูมิปัญญาด้านการบันทึกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย
- 8) ภูมิปัญญาด้านการบันทึกวัฒนธรรม
- 9) ภูมิปัญญาด้านการสร้างบทเทวा
- 10) ภูมิปัญญาด้านการสร้างบทประยุกต์
- 11) ภูมิปัญญาด้านการสร้างบทสอน
- 12) ภูมิปัญญาด้านการสร้างบทสมห้อง
- 13) ภูมิปัญญาด้านการสร้างบทเกี่ยวจด

- 14) ภูมิปัญญาด้านการสร้างบทสนทนา
- 15) ภูมิปัญญาด้านการตัดต่อเรื่อง
- 16) ภูมิปัญญาด้านการวิพากษ์วิจารณ์ผู้ใหญ่ผู้มีอำนาจ
- 17) ภูมิปัญญาด้านการประยุกต์
- 18) ภูมิปัญญาด้านการสร้างบทลอก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสารฉบับลายมือเขียน มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับหนังตะลุงและบทหนังตะลุง
2. ศึกษาประวัติและผลงานบทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว
3. รวบรวมข้อมูลบทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว
4. ศึกษาข้อมูลจำแนกประเภทข้อมูลตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้
5. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เขียน
6. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น
7. นำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรโณนาวิเคราะห์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาของหนังสกุล เสียงแก้ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ปรับใช้ และอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นประโยชน์ต่อบุคคลหลายฝ่าย เช่น ต่อนายหนังตะลุง ผู้เขียนบทหนังตะลุง ผู้สอนวิชาคติชนวิทยา ภูมิปัญญาชาวบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้าน
3. ทำให้การวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านภาคใต้เพิ่มขึ้น สมบูรณ์ขึ้น เป็นกำลังใจให้ประชาชนชาวบ้านภาคใต้ ได้สร้างสรรค์ผลงานที่ดี ที่จะมีผู้จะศึกษาและสืบสานสืบไป

คำนิยมศัพท์เฉพาะ

1. ภูมิปัญญา หมายถึง ภูมิปัญญาของชาวบ้าน คือ ความรู้ความสามารถของชาวบ้าน ที่จะจัดการ จัดทำ ประดิษฐ์ สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นได้ ในที่นี่หมายถึง ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่จะจัดการ จัดทำ ประดิษฐ์ สร้างสรรค์ในด้านต่อไปนี้ การใช้รูปแบบคำประพันธ์ การใช้คำ การใช้ภาพพจน์ การบรรยาย การตั้งข้อสังเกตเสนอหัวข้อ การบันทึกลักษณะสภาพความเป็นอยู่ของผู้คนและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การบันทึกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ในสังคมไทย การบันทึกวัฒนธรรม การสร้างบทเทวा การสร้างบทประยุกต์ การสร้างบทสุนทรีย์ การสอน การสร้างบทสมหอง การสร้างบทเกี่ยวข้อง การสร้างบทสนทน การตัดต่อเรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์ผู้ใหญ่ผู้มีอำนาจ การประยุกต์ความรู้ต่าง ๆ การสร้างบทตลกที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการรวมกันคือ ถูกต้อง ดี ให้เรา หมายเหตุ

2. บทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว หมายถึง บทหนังตะลุง เรื่องหนังตะลุง วรรณกรรมหนังตะลุง นิยายหนังตะลุง ที่หนังสกุล เสียงแก้ว เขียนขึ้นเพื่อใช้แสดงหนังตะลุง ซึ่งอาจจะเป็นบทหนังตะลุงที่หนังสกุล เสียงแก้ว เขียนเองหรือคนอื่นเขียนขึ้นก็ได้

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาครั้นนี้จะจำกัดเฉพาะบทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว ที่ปรากฏเป็นเอกสารเท่าที่ผู้วิจัยสามารถจดจำได้เท่านั้น

2. เนื่องจากบทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว หลายเรื่อง มีหลายสำนวน เนื่องจากผู้แต่งได้ปรับปรุงเนื้อร้องหรือบทกลอนให้กระชับ ให้เรา หมายเหตุยิ่งขึ้น และหรือ หลายเรื่องมีหลายชื่อ ข้อมูลอย่างเดียวกันจึงปรากฏซ้ำกัน แต่อาจจะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันออกไปบ้าง ในกรณีเช่นนี้ ผู้วิจัยจะคัดเลือกข้อมูลที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดเพียงสำนวนเดียวเท่านั้น สำหรับการระบุชื่อแหล่งที่มาของข้อมูล ในกรณีที่มีหลายชื่อ จะระบุชื่อแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นตามความเป็นจริง เช่น หากข้อมูลนั้นปรากฏในบทหนังตะลุงเรื่องเพื่อนเราเพื่อน ที่เป็นบทหนังตะลุงที่มีชื่อหลายชื่อคือ กลการเมือง กุญแจการเมือง เพชรมหาตที่ 7 และเพื่อนเราเพื่อน เป็นต้น ก็จะระบุชื่อแหล่งที่มาของข้อมูลว่า เพื่อนเราเพื่อน โดยไม่ปรับเปลี่ยนชื่อ เป็นกลการเมือง

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการจะรวบรวมภูมิปัญญาที่ปรากฏในบทหนังตะลุงของหนังสกุล เสียงแก้ว ไว้เป็นระบบ เนื้อหาในแต่ละประเด็นควรจะมีปริมาณมากพอและควรจะมีปริมาณที่ใกล้เคียงกัน แต่ไม่สามารถจะทำได้ดีมากนัก เพราะปริมาณข้อมูลในบางประเด็นมีน้อยมากเมื่อเทียบกับบางประเด็น จะตัดทิ้งไปเพื่อให้ปริมาณข้อมูลในแต่ละประเด็นใกล้เคียงกัน ก็เสียดาย เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าทางคติชนวิทยาและภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่ยังไม่มีการเก็บรวบรวมแต่อย่างใด จึงยังคงข้อมูลไว้ ซึ่งทำให้ปริมาณเนื้อหาของงานวิจัยนี้ต้องขาดเกินบ้าง ไม่พอดีตามที่ควรจะเป็น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารต่อไปนี้คือ 1. เอกสารของเกษตร ขนาดแก้ว คือ 1) กลวิธีสร้างบทตลกหนังตะลุง : ศึกษาจากการวรรณกรรม 2) การวิเคราะห์ภูมิปัญญาที่ปรากฏในวรรณกรรมหนังตะลุงของนายชี้วิ ทิพย์วารี 3) การวิเคราะห์ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ปรากฏในวรรณกรรมหนังตะลุงของหนังชี้น อรุณุต 4) บทประยนหน้าบทหนังตะลุง 5) ภูมิปัญญาชาวบ้านภาคใต้ที่ปรากฏในบทเกี่ยวจອหนังตะลุง 6) ภูมิปัญญาชาวบ้านแบบลุ่มทะเลสถาบสิงขลาที่ปรากฏในวรรณกรรมหนังตะลุง 7) ภูมิปัญญาการสอนหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในบทหนังตะลุงของหนังชี้น อรุณุต 8) วิเคราะห์วรรณกรรมหนังตะลุงของพ่วง บุษรารัตน์ 9) หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในวรรณกรรมหนังตะลุง 10) การวิเคราะห์บทอัศจรรย์ที่ปรากฏในบทหนังตะลุงของหนังชี้น อรุณุต 11) การวิเคราะห์กลบท คำภาษาไทยถิ่นใต้ สำนวนไทยที่ปรากฏในบทหนังตะลุงของหนังชี้น อรุณุต 2. เอกสารของเฉลียว เรืองเดช คือ บทหนังตะลุงดีเด่นในอดีต 3. เอกสารของชวน เพชรแก้ว คือ 1) วรรณกรรมหนังตะลุง 2) หนังตะลุงในประเทศไทย 4 เอกสารของบุญธรรม เทอดเกียรติชาติ คือ ตลาดหนังตะลุง : วิเคราะห์จากเรื่องหนังตะลุงที่ผ่านรอบคัดเลือกในการประกวดทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 10 หาดใหญ่ พ.ศ.2530 5. เอกสารของพงศ์พันธุ์ ทินนิมิต คือ ชีวิตและผลงานวรรณกรรมหนังตะลุงของหนังกัน ทองหล่อ 6. เอกสารของสำนักงานศึกษาธิการเขต 3 คือ 1) คู่มือการสอนวิชาชีพหนังตะลุง 1 2) คู่มือการสอนวิชาชีพหนังตะลุง 2 7. เอกสารของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา วิทยาลัยครุศาสตร์ คือ รายงานการสัมมนาหนังตะลุง 14 จังหวัดภาคใต้ ครั้งที่ 1

8. เอกสารของสมภาค พจนปรีชาคือ ชีวิตและผลงานวรรณกรรมหนังตะลุงของหนังประทิน บัวทอง
9. เอกสารของวิมล ดำศรี คือ นายหนังตะลุงชั้นครูคู่เมืองนครศรีธรรมราช 10. เอกสารของสุธิวงศ์ พงศ์เพบูลย์ คือ หนังตะลุง 11. เอกสารของสิงหา สมเขายาใหญ่ คือ ชีวิตและผลงานวรรณกรรมหนังตะลุงของหนังฉบับ ธรรมโมเซ่น 12. เอกสารของอุดม หนูทองคือ ดนตรีและการละเล่นพื้นบ้านภาคใต้ พожะสรุปสภาพการศึกษานังตะลุงและบทหนังตะลุงได้ดังนี้

1. มีการศึกษานังตะลุงอันเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่เด่นยิ่งของภาคใต้ในหลายประเด็น เช่น ประวัติความเป็นมา องค์ประกอบ โอกาสที่แสดง ขั้นบันยิมในการแสดง ความเชื่อที่เกี่ยวข้อง อัจฉริยะลักษณ์ของผู้แสดง การเปลี่ยนแปลงพัฒนา การแพร่กระจาย คุณค่า เป็นต้น

2. มีการศึกษาประวัติของนายหนังตะลุงและผู้เขียนบทหนังตะลุงที่เด่นเป็นที่รู้จักแพร่หลาย เช่น หนังจันทร์แก้ว บุญขวัญ หนังกัน ทองหล่อ หนังประวิง ป.ชีช้าง หนังประทิน บัวทอง หนังล้อม สรากำ หนังประยูรใหญ่ บันเทิงศิลป์ หนังปล่อง ไอ้ลูกหมี หนังทวีศิลป์ บางตะพง หนังปรีชา สงวนศิลป์ หนังจำเนียร คำหวาน หนังเคล้าน้อย โจรนเมฆากุล นายจิว ทิพย์วารี นายพ่วง บุษราวดัน นายถวิล กำเหนิดผล

3. มีการรวบรวมบทหนังตะลุงที่เป็นบทสั้น ๆ เช่น บทป่วยหน้าบท บทเกี้ยวจອ บทตั้งเมือง บทนาง บทยักษ์ บทเทว บทฤทธิ์ บทชุมปា บทอัศจรรย์ บทคร้ำครวญรำพัน บทสอน บทตลก ของนายหนังตะลุงหลายคน เช่น หนังกัน ทองหล่อ หนังเกลี้ยง พานยา หนังไชยักษ์ พัทลุง หนังเคล้าน้อย โจรนเมฆากุล หนังแคล้วน้อย ขวัญใจชนบท หนังแคล้ว เสียงทอง หนังจันทร์แก้ว บุญขวัญ หนังจำเนียร คำหวาน หนังเจริญ เพชรทอง หนังจวน พัทลุง หนังฉบับ อรุณุต หนังเชชู ชุมพร หนังดำเนิน หนังทวีศิลป์ บางตะพง หนังนกแก้ว ชุมพร หนังบุญเติม ประชุมทอง หนังบุญธรรม เทอดเกียรติชาติ หนังบุญเลิศ แสงสีดำ หนังปกรณ์ ไวยรัตน์ หนังปรีชา สงวนศิลป์ หนังป่านบود หนังแปลก ส่องหิ้ง หนังแปลก เสียงทอง หนังประวิง ป.ชีช้าง หนังปล่อง ไอ้ลูกหมี หนังประทิน บัวทอง หนังประยูรใหญ่ บันเทิงศิลป์ หนังประสิทธิ์ เสียงเสี่ยง หนังพุ่ม ศักดิศรี หนังฟอง ปากพนัง หนังมังคล ครัวรัตน์ หนังมนัส รักษ์วงศ์ หนังเรือย คำหวาน หนังรอด พัทลุง หนังล้อม สรากำ หนังลอย พงษ์ประยูร หนังลำยอง กุหลาบสีม่วง หนังวิเชียรน้อย สงวนศิลป์ หนังวิรัตน์ สีหิ้ง หนังศรีพัฒน์ เกื้อสกุล

4. มีการศึกษาบทหนังตะลุงสั้น ๆ ในหลายประเด็น เช่น ศิลปะการใช้คำ ศิลปะการใช้สำนวน กลวิธีสอนสัจธรรมและจริยธรรมที่ปรากฏในบทเกี้ยวจອหนังตะลุง กลวิธีสร้างบทตลก สารัตถะ วัฒนธรรม ลักษณะของสังคมภาคใต้ ปัญหาสังคมภาคใต้ ลักษณะของชาวบ้าน

ภาคใต้ที่ปราภูมิบุกหนังตะลุง เป็นต้น ซึ่งบ่งบอกได้ว่าบทหนังตะลุงสั้น ๆ เหล่านี้มีความให้เรา มีคุณค่าหลายด้าน และมีปริมาณมากพอที่จะศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ได้

5. มีการรวบรวมบทหนังตะลุงที่สมบูรณ์ มีรายตอนจบ เป็นบทหนังตะลุงที่ดี เช่น มีเนื้อเรื่องดีคือ สนุกสนาน ตื่นเต้น มีกลอนดีคือ ให้เรา หมายความ หมาย มีบทสอนดีคือ หมายความหมาย ง่าย ๆ นำไปปฏิบัติดี มีประโยชน์ มีบทลอกดีคือ มีความแบบยล หมายความ กับตัวละคร กาลเทศะ พอดี ไม่لامก เป็นต้น ไว้หลายเรื่อง เช่น 1. บทหนังตะลุงของนายพ่วงบุษราตรี เช่น 1) คนดีศรีแผ่นดิน 2) ดีอคำสาป 3) นกรักนกรบ 4) บุกแดนมหัศจรรย์ 5) บุญนำกรรมพา 6) พระยุพราชของปวงชน 7) มาตรฐาน 8) ร่มโพธิ์เก้า 9) รักนิรันดร 10) รักในเรือนทาส 11) สามแผ่นดิน 12) อุณรุท 2. บทหนังตะลุงของนายจิ้ว ทิพย์วารี เช่น 1) เกลือจิ้มเกลือ 2) งายสิงห์ 3) บัว nok bing 4) ฟ้าสูงแผ่นดินตា 5) ยอดกตัญญู 6) แรงสายเลือด 7) สิงหาราชใจสิงห์ 8) หยกสิงห์ประกาศิต 3. บทหนังตะลุงของหนังฉบับ อรุณต เช่น 1) กรมลิขิต 2) กำสรวัลสวاث 3) คู่เกิดคู่กรรม 4) คู่สร้างคู่สม 5) จำเลยลึกลับ 6) เจ้าค่อมทอง 7) เจ้าแสงเพชร 8) แคนอภินิหาร 9) ทวนทิพย์ทวนทอง 10) ทายาทพระยา 11) เทพธิดาดง 12) น่องแก้ว 13) นางในฝัน 14) เพลิงพยาบาท 15) มหาราชาคำสรวัล 16) มัจฉราชาสายน้ำผึ้ง 17) ยอดกตัญญู 18) รอยหมีกนิลกາฟ 19) ราชินีมหากาฟ 20) เลือดรักล้างมลทิน 21) สารคบบันดาล 22) สจจะกับความรัก 23) สถาฟ้าลาดิน 24) สามพี่น้องฝาแฝด 25) สามมงกุฎ 26) สายเลือดลึกลับ 27) สีแผ่นดิน 28) หัวรักへのทำลาย 29) อภินิหารพระสุริยเทพ 30) อาถรรพ์สวاث

6. มีการศึกษาบทหนังตะลุงที่สมบูรณ์ของนายหนังตะลุงและผู้เขียนบทหนังตะลุงที่มีชื่อเสียงหลายคนในหลายประเด็น เช่น มีการศึกษาบทหนังตะลุงของหนังกัน ทองหล่อ หนังฉบับ อรุณต หนังประทิน บัวทอง ในประเด็นการใช้รูปแบบคำประพันธ์ การใช้คำ การใช้สำนวนหรือภาพพจน์ การบันทึกและสะท้อนวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา กลวิธีสร้างบทลอก มีการศึกษาบทหนังตะลุงของนายพ่วงบุษราตรี และบทหนังตะลุงของนายจิ้ว ทิพย์วารี ในประเด็นการใช้คำ การใช้สำนวนหรือภาพพจน์ การสร้างบทต่าง ๆ เช่น บทเกี้ยวจอ ตั้งเมือง ป้ายหน้าบุพทสอน บทอัศจรรย์ การสร้างจาก การสร้างตัวละคร การสร้างบทสนทนา การสอนปรัชญา สัจธรรม คุณธรรม จริยธรรม

7. มีการศึกษาบทหนังตะลุงที่เป็นบทสั้น ๆ จากบทหนังตะลุงที่สมบูรณ์ ของนายหนังตะลุงบางคนในบางประเด็น เช่น มีการศึกษาบทอัศจรรย์ที่ปราภูมิบุกหนังตะลุงของหนังฉบับ อรุณต ในประเด็นการใช้ภาษา การเบรียบเทียบ การเสนอทัศนะ มีการศึกษาวิเคราะห์บทสอนที่

ปรากฏในบทนั้งตะลุงของหนังฉบับนี้ อบรม ในประเด็น กลวิธีสอน เนื้อหาที่สอน มีการศึกษาบทตกลที่ปรากฏในบทนั้งตะลุงของหนังฉบับนี้ อบรม ในประเด็น กลวิธีสร้างบทตกล การบันทึกลักษณะสังคมภาคใต้ การบันทึกลักษณะของชาวบ้านภาคใต้ เป็นต้น

8. มีการศึกษาภูมิปัญญาเฉพาะด้านจากบทนั้งตะลุงที่สมบูรณ์ของนายหนังตะลุงบางคน คือ มีการศึกษาภูมิปัญญาการใช้กลบท คำภาษาไทยถิ่นใต้ สำนวนไทยที่ปรากฏในบทหนังตะลุงของหนังฉบับนี้ อบรม ซึ่งบ่งบอกว่าในบทนั้งตะลุงดังกล่าวมีภูมิปัญญาเหล่านี้อยู่เป็นจำนวนมาก

9. เนื่องจากบทนั้งตะลุงเป็นวรรณกรรมที่นำเสนอในรูปแบบ เนื้อหา และปริมาณกล่าวคือ บทนั้งตะลุงแต่งด้วยคำประพันธ์หลายชนิด เช่น กลอนแปด กลอนสี่ กลอนสามห้า กลอนกลบทกบทเด็นต่ออยหอย กลอนกลบทนาคบริพันธ์ กลอนกลบทะบัดสะบึง กลอนกลมธูรสาที กลอนกลบทนารายณ์ทรงเครื่อง กลอนกลบทัวพันหลัก กลอนกลบท้อกษรบริพันธ์ แปลง กลอนกลบทสุรังค์ระบำแปลง เป็นต้น เนื้อหาของบทนั้งตะลุนมีหลากหลาย เช่น รักรับ ผจญภัย สนุกขับขัน สมหวัง ผิดหวัง คร้ำครวญรำพัน บทนั้งตะลุนมีปริมาณมาก เช่น บทเกี่ยวจอ บทตกล บทสอนมีเป็นร้อยบท นอกจากนี้บทนั้งตะลุนยังเป็นที่รวมของความรู้ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ เกือบทุกด้าน เช่น เพียงบทนั้งตะลุงของหนังฉบับนี้ อบรม เพียงคนเดียว ยังเป็นที่รวมของภาษาไทยถิ่นใต้ไม่น้อยกว่า 382 คำ สำนวนไทยไม่น้อยกว่า 207 สำนวน เป็นต้น จึงมีผู้สนใจศึกษาวิจัยบทนั้งตะลุนเป็นจำนวนมาก

10. ยังไม่พบว่ามีการศึกษาวิจัยประวัติและผลงานของหนังสกุล เสียงแก้ว